

Ändring av gemensamma förordningen 2015/16:FPM1 för ESI-fonderna till förmån för Grekland

Näringsdepartementet

2015-09-22

Dokumentbeteckning

KOM(2015) 365

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden vad gäller särskilda åtgärder till förmån för Grekland

Sammanfattning

På grund av den allvarliga krisen i Grekland föreslår kommissionen ett antal ändringar av strukturfondsförordningen för att garantera att tillgängliga medel inom strukturfonderna kan användas till viktiga investeringar. Man föreslår höjda förskott, en högre medfinansieringsgrad samt en höjning av taket för slututbetalningar. Regeringen välkomnar försöken att hitta hållbara lösningar för Grekland men vill samtidigt säkerställa att de åtgärder som vidtas är balanserade, finansieras inom beslutad budget och inte undergräver viktiga principer för politiken.

1.1 Ärendets bakgrund

Förslaget är föranlett av slutsatser från eurotoppmötet den 12 juli om Grekland, och kommissionens efterföljande meddelande från den 15 juli om nystart för Grekland med förslag till ändring av strukturfondsförordningen. I sitt förslag skriver kommissionen att den finansiella krisen i Grekland har lett till en ihållande negativ tillväxt, allvarliga likviditetsproblem och brist på offentliga medel för välbehövliga investeringar i tillväxt och sysselsättning. Som en exceptionell åtgärd föreslår kommissionen därför i sitt meddelande "Nystart för sysselsättning och tillväxt i Grekland" tre insatser för att garantera att tillgängliga EU-medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden (ESF), Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) används på ett effektivt sätt för investeringar på plats och når stödmottagarna så snabbt som möjligt.

Kommissionen föreslår i detta sammanhang att förskottet för tillgängliga medel för perioden 2014–2020 ökas för sammanhållningsprogram inom ramen för målet investering för tillväxt och sysselsättning och för program som stöds av EHFF. I syfte att förbättra en effektiv användning av tillgängliga sammanhållningsmedel för finansiering av insatser under program som antogs för perioden 2007–2013, föreslår kommissionen dessutom att de maximala medfinansieringsgraderna ska ökas och att taket för betalningar till program vid programperiodens slut ska höjas.

1.2 Förslagets innehåll

För att säkerställa att Grekland 2015 och 2016 har tillräckliga medel för att inleda genomförandet av 2014–2020 års program som stöds av fonderna och EHFF, föreslås en ändring av rådets förordning nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om EU:s strukturfonder. Förslaget innebär att möjligheterna till förskottsbetalning ökas med 3,5 % för 2015 och 2016 till Grekland.

För att säkerställa att det ytterligare förskottet används på ett effektivt sätt ska det återbetalas till kommissionen om inte tillräckliga betalningsansökningar inkommer inom den fastställda tidsfristen.

För att främja en effektivare användning av tillgängliga medel för finansiering av insatser i operativa program som antogs i Grekland för perioden 2007–2013 inom ramen för målen konvergens samt regional konkurrenskraft och sysselsättning, föreslås att EU:s medfinansiering av program till Grekland ändras från 95 % till 100 %, och taket för betalningar till program vid programperiodens slut höjas. På detta sätt vill man minska risken för att allokeringen till Grekland återgår till kommissionen och inte används till planerade investeringar.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater. Mot bakgrund av att stödet behövs så fort som möjligt föreslås denna förordning träda i kraft omedelbart.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Den första delen av förslaget innebär att möjligheterna till förskottsbetalning ökas för programperioden 2014-2020 med 3,5 % för 2015 och 2016 till Grekland, detta innebär tidigarelagda utbetalningar på 500 miljoner 2015 och 500 miljoner 2016. För den andra delen av förslaget, kopplad till programperioden 2007-2013, föreslås att medfinansieringsgraden höjs till 100% samt en höjning av taket för betalningar till program vid programperiodens slut, detta innebär tidigarelagda utbetalningar på 500 miljoner 2015 och 500 miljoner 2016. Sammantaget innebär förslaget tidigarelagda utbetalningar på 1 mdr 2015 och 1 mdr 2016.

Avräkning för de ökade utgifterna kopplade till programperioden 2007-13 sker 2018 då det blir mindre utgifter kopplade till avslutningen av programmen. Avräkning kopplade till de ökade förskotten för programperioden 2014-2020 kommer att ske från 2020 till 2023 då samtliga förskott ska räknas av.

Att utbetalningar tidigareläggs kan innebära ändringar av årsbudgetarna för 2015 och 2016, vilket i så fall skulle påverka Sveriges EU-avgift för åren 2015 och 2016. Sett över hela den fleråriga budgetramen 2014-2020 beräknas budgeteffekten dock vara neutral eftersom de totala utbetalningarna för perioden är oförändrade.

Kommissionen bedömning i nuläget är dock att de ytterligare betalningsbemyndiganden för 2015 kan täckas av de betalningsbemyndiganden som var avsedda som mellanliggande betalningar för program 2014-2020. Bedömningen baseras på de betalningsprognoser som medlemsstaterna lämnat in. Prognoserna visar på ett lägre behov av utbetalningar än förväntat. Kommissionen anger att de kommer att övervaka situationen och vid behov lägga fram lämpliga förslag.

De ytterligare finansieringsbehoven för 2016 beaktades inte i årsbudgetförslaget för 2016. Kommissionen kommer därför eventuellt att föreslå att de ytterligare betalningsbehoven ska täckas genom en ändringsskrivelse till 2016 års budgetförslag. De budgetära effekterna för årsbudgeten 2016 är därför inte kända i dagsläget. En preliminär bedömning från kommissionen i nuläget gör gällande att även det ytterligare finansieringsbehovet 2016 kan rymmas inom den föreslagna årsbudgeten.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar försöken att hitta hållbara lösningar för att hantera Greklands ekonomiska problem och förslaget ska ses som en del i detta. Regeringen anser även att det är viktigt att hitta lösningar som möjliggör investeringar, trots de svaga offentliga finanserna i Grekland. Eftersom förslaget till förordningsändring specifikt avser den pågående ekonomiska krisen i Grekland bör åtgärden vara tidsbegränsad.

Det är dock viktigt att säkerställa att de åtgärder som beslutas är balanserade, finansieras inom antagen budget och inte undergräver sammanhållningspolitikens bärande principer. Det är samtidigt viktigt att klargöra de budgetära konsekvenserna av förslaget och säkerställa att det inte innebär några ökade åtaganden.

Sverige anser att nationell medfinansiering är en grundläggande princip inom Sammanhållningspolitiken för att åstadkomma bättre kvalitet, nationell förankring och prioritering av projekt. Att frånga denna princip ska endast göras i exceptionella fall.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flertalet medlemsstater har varit försiktigt positiva men efterfrågat en tydligare och en mer utförlig redovisning av hur förslaget kommer att påverka budgeten för 2015, 2016, 2018 och 2020.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet planerar att fatta beslut om förslaget i oktober.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Det föreslås att en ny punkt ska läggas till i artikel 134 i förordning (EU) nr 1303/2013 med bestämmelser om ytterligare förskott för sammanhållningspolitiska operativa program 2014–2020 inom ramen för

målet investering för tillväxt och sysselsättning och för program som finansierats genom EHFF i Grekland. Det föreslås också att tre nya punkter ska läggas till i artikel 152 i förordning (EU) nr 1303/2013 så att taket för den kumulerade summan för förfinansiering och mellanliggande betalningar kan vara 100 % och medfinansieringsgraden för de operativa programmen för målen konvergens och regional konkurrenskraft och sysselsättning kan ökas till 100 % i Grekland.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen gör ingen bedömning av subsidiaritet eller proportionalitet i sitt förslag. Det är regeringens uppfattning att det presenterade förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen anger att denna förordning bör träda i kraft omedelbart efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. I förslaget ingår bestämmelser om rapportering om genomförandet av föreslagna åtgärder.

4.2 Fackuttryck/termer

-